

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN

1. Tóm tắt mở đầu:

Tên tác giả: **Thân Thị Thuỳ Dương**

Tên luận án: **Các yếu tố tác động tới ý định đầu tư điện mặt trời mái nhà ở Việt Nam - Nghiên cứu điển hình tại các đô thị lớn**

Ngành: **Quản trị kinh doanh**

Mã số: **9340101**

Tên cơ sở đào tạo: **Trường Đại học Điện lực**

2. Nội dung bản trích yếu:

2.1. Mục đích và đối tượng nghiên cứu của luận án

Mục đích nghiên cứu

Xác định các yếu tố và mức độ tác động của chúng tới quyết định đầu tư của hộ gia đình trong lĩnh vực điện mặt trời mái nhà để từ đó đề xuất giải pháp nhằm thúc đẩy tăng đầu tư của hộ gia đình trong lĩnh vực điện mặt trời mái nhà ở Việt Nam.

Đối tượng nghiên cứu

Lĩnh vực năng lượng tái tạo có nội hàm rất rộng với nhiều nguồn khác nhau như: năng lượng mặt trời, gió, thủy triều, sức nước, địa nhiệt, sinh khối. Trong giới hạn nghiên cứu của một luận án tiến sĩ, tác giả chỉ tập trung đi sâu vào một lĩnh vực cụ thể. Khác với các lĩnh vực điện được sản xuất từ nguồn sức gió, thủy triều, sức nước, địa nhiệt... được khai thác bởi số ít các doanh nghiệp sản xuất điện, hiểu rất rõ về cách thức tạo ra điện và nguồn năng lượng, việc đầu tư vào điện mặt trời mái nhà lại thường từ các hộ gia đình, doanh nghiệp, hay tổ chức không chuyên sản xuất điện. Lượng khách hàng lớn và đang có xu hướng tăng lên, nhất là tại các thành phố. Sau Quyết định số 11/2017/QĐ-TTg ngày 11/4/2017 và Quyết định số 13/2020/QĐ-TTg ngày 06/4/2020 của Thủ tướng Chính phủ về khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà thì tác giả nhận thấy đây là một khía cạnh cần được nghiên cứu nhiều hơn về yếu tố tác động tới quyết định đầu tư. Chính vì vậy, tác giả quyết định khu trú lại đối tượng nghiên cứu của luận án là các vấn đề lý luận và thực tiễn liên quan đến các yếu tố tác động tới đầu tư trong lĩnh vực điện mặt trời mái nhà ở Việt Nam.

2.2. Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng

Phương pháp thu thập dữ liệu: luận án thu thập cả dữ liệu thứ cấp và sơ cấp. Dữ liệu sơ cấp được thu thập thông qua khảo sát 450 mẫu là đại diện các hộ gia đình đã lắp đặt hệ thống điện mặt trời mái nhà tại Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh. Dữ liệu thứ cấp được thu thập từ các nguồn công bố chính thức như các báo cáo, nghiên cứu khoa học về vấn đề liên quan.

Phương pháp nghiên cứu chủ yếu được sử dụng trong luận án gồm:

- Phương pháp nghiên cứu định lượng theo mô hình SEM Phân tích hệ số tin cậy của các thang đo, phân tích thống kê mô tả, phân tích yếu tố khám phá EFA, phân tích hồi quy tuyến tính mức độ ảnh hưởng của các nhân tố, phân tích phương sai một yếu tố và kiểm định mối quan hệ giữa các biến nhân khẩu học và quyết định đầu tư trong lĩnh vực điện mặt trời mái nhà.

- Phương pháp nghiên cứu định tính: phương pháp phân tích, tổng hợp, thống kê mô tả, so sánh.

2.3. Các kết quả chính và kết luận

Những đóng góp mới về khoa học, lý luận

Luận án góp phần bổ sung mô hình nghiên cứu định lượng vào hệ thống lý luận nghiên cứu về quyết định đầu tư, cụ thể hoá trong lĩnh vực điện mặt trời mái nhà. Từ đó, sau này có thể mở rộng nghiên cứu áp dụng cho các dạng đầu tư điện mặt trời, điện gió... hay năng lượng tái tạo nói chung. Mô hình nghiên cứu các yếu tố tác động tới đầu tư trong lĩnh vực điện mặt trời mái nhà ở Việt Nam gồm 8 biến độc lập: tính rủi ro, quan điểm bảo vệ môi trường, xu hướng tiêu dùng xã hội, nhóm tham khảo, chính sách của chính phủ, nhu cầu và động cơ sử dụng, đặc tính sản phẩm, tính kinh tế, và một nhóm biến nhân khẩu học như giới tính, tuổi, nghề nghiệp, trình độ học vấn, thu nhập. Luận án bổ sung vào lý thuyết hành vi đầu tư, lý thuyết tâm lý học hành vi nói riêng và lý thuyết khoa học xã hội nói chung về mô hình nghiên cứu các yếu tố tác động tới quyết định đầu tư cụ thể là trong lĩnh vực điện mặt trời mái nhà.

Những đóng góp về thực tiễn

Luận án đã lựa chọn lĩnh vực điện mặt trời mái nhà để nghiên cứu thực nghiệm và kiểm định các giả thuyết nghiên cứu. Phương trình hồi quy tuyến tính đã được chuẩn hóa thu được các hệ số như sau:

$$Y = 0,183*DT + 0,246*KT + 0,330*NC - 138*RR + 0,181*TK + 0,175*TH + 0,137*XH + 0,164*TN$$

Với Y: Quyết định đầu tư trong lĩnh vực điện mặt trời mái nhà của hộ gia đình; DT: Đặc tính sản phẩm; KT: Tính kinh tế; NC: Nhu cầu và động cơ sử dụng; RR: Tính rủi ro; TK: Nhóm tham khảo; TH: Chính sách của chính phủ; XH: Xu hướng tiêu dùng xã hội; TN: Quan điểm bảo vệ môi trường.

Căn cứ vào giá trị hệ số Beta của các biến, kết quả cho thấy $NC > KT > DT > TK > TH > TN > RR > XH$. Trong đó mức độ ảnh hưởng mạnh nhất là biến “nhu cầu và động cơ sử dụng” và mức độ ảnh hưởng yếu nhất là “Xu hướng tiêu dùng xã hội”. Các biến nhân khẩu học như các nhóm giới tính, độ tuổi, thu nhập cũng có tác động khác nhau đến quyết định đầu tư trong lĩnh vực điện mặt trời mái nhà của hộ gia đình.

Việc nghiên cứu các yếu tố tác động sẽ giúp Chính phủ nắm được nhu cầu, các rào cản quyết định đầu tư của hộ gia đình đối với điện mặt trời mái nhà để đưa ra chính sách phù hợp nhằm khuyến khích phát triển điện mặt trời mái nhà ở các thành phố. Đồng thời, nghiên cứu cũng giúp các doanh nghiệp sản xuất và cung cấp hệ thống điện mặt trời mái nhà xây dựng thị trường mục tiêu và có những biện pháp phù hợp để thúc đẩy bán hàng. Trên cơ sở kết quả kiểm định mức độ tác động của các yếu tố, luận án đạt được mục tiêu nghiên cứu là đề xuất một số giải pháp thúc đẩy đầu tư của hộ gia đình trong lĩnh vực điện mặt trời mái nhà, tập trung vào các vấn đề: Thúc đẩy nhu cầu đầu tư của các hộ gia đình; Nâng cao tính kinh tế của hệ thống điện mặt trời mái nhà; Tăng cường thông tin tham khảo cho các nhà đầu tư; Tuyên truyền, nâng cao nhận thức về bảo vệ môi trường cho các hộ gia đình về sản xuất điện năng; Hoàn thiện, đồng bộ chính sách phát triển điện mặt trời mái nhà. Những giải pháp đều được đặt ra cho cả hai nhóm chủ thể là Chính phủ và các doanh nghiệp cung cấp, lắp đặt hệ thống điện mặt trời mái nhà để có thể thực hiện một cách đồng bộ, thống nhất.

TM. Tập thể hướng dẫn

Hà Nội, ngày 22 tháng 8 năm 2022
Nghiên cứu sinh

HD1: PGS.TS. Bùi Quang Tuấn HD2: TS. Dương Trung Kiên

Thân Thị Thuỳ Dương